

სახალხო დღესასწაული „შემოქმედობა“

ალიონი. 20 სექტემბერს ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ შემოქმედში სახალხო დღესასწაული „შემოქმედობა - 2015“ გაიმართა.

სახალხო დღესასწაულთან დაკავშირებით შემოქმედის საჯარო სკოლას მეცნიერ აკაკი სურგულაძის სახელი მიენიჭა.

კულტურული ღონისძიებები შემოქმედის სკვერში 15 საათიდან გურიის ტურისტული პოტენციალის ამსახველი ფოტოგამოფენით დაიწყო. ასევე გაიმართა ადგილობრივი რეწვის ოსტატებისა და მხატვართა ნამუშევრების გამოფენა-გაყიდვა.

განსაკუთრებული მოწონება დაიმსახურა ანდრო ვამალიომის მიერ წარმოდგე-

ნილმა გურული ვაზის ჯიშების ღვინოების გამოფენა-დეგუსტაციამ. აქ წარმოდგენილი იყო „ალადასტურის“, „საკმიელას“, „კაპურის“, „ათინაურის“ და სხვა ჯიშის ყურძნის ღვინოები. აქ სტუმრად მყოფმა ახალციხელმა, ბორჯომელმა, ხაშურელმა და სხვა მუნიციპალიტეტების ხელმძღვანელებმა მაღალი შეფასება მისცნ გურულ ღვინოებს.

დასახელდნენ მუნიციპალიტეტის საპატიო მაცხოვრებლებიც.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელმა ადმინისტრაციის, რომლებმაც განსაკუთრებული წვლილი შეიტანეს საკუთარი სოფლისა

ალიონი

უფელესი გაზეთი უახლესი ინფორმაციებით!

გაზეთი გამომდის 1931 წლის 5 იანვრიდან

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. ყოველკვირეული გამოშვება. №38 (10128), 28 სექტემბერი, 2015 წ. ფასი 50 თეთრი.

ყურბან-ბაირამის დღესასწაული აღინიშნა

ალიონი. 24 სექტემბერს მუსლიმი მოსახლეობა „იიდ-ალ-ადჰას“, ანუ ყურბან-ბაირამს აღნიშნავს. გაზეთი „ალიონი“ დილით დაბა ნასაკირალის ჯამეში იმყოფებოდა და ბაირამობის დღესასწაულის რიტუალს დაესწრო.

ყურბან-ბაირამი ისლამის უდიდესი დღესასწაულია. ეს დღე სიმბოლოა სიყვარულის, ურთიერთშერიგების, თანადგომისა და ქველმოქმედების. ამ დღეს ყველა ზრდასრული და მატერიალურად შეძლებული მუსლიმი პირუტყვის სახით მსხვერპლს სწირავს ალლაჰს.

სიტყვა ყურბანი მომდინარეობს არაბული სიტყვა „ყერბე“ - საგან, რომელიც ნიშნავს დაახლოებას, ანუ ღმერთთან დაახლოებას. ყურბანი ნაწილდება სამ ნაწილად: ერთი ნაწილი ოჯახში რჩება, დარჩენილი ორი ნაწილი კი მეზობლებში, ახლო ნათესავებში და ღარი-

ბებში ნაწილდება. მსხვერპლმწირობის რიტუალი ტარდება მთვარის კალენდრით „ზილჰიჯჯას“ თვის მეათე დღეს. ამავე დღეს ტარდება „ჰაჯობის რიტუალი“, ანუ მოლოცვა მექაში, სადაც უამრავი მუსლიმი იკრება მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის დაბა ნასაკირალში 800-მდე მოლოცველი იმყოფებოდა ნასაკირალიდან, ჩოხატაურისა და ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტების სოფლებიდან, ბათუმიდან.

ლოცვის დაწყებისას ნასაკირალის ჯამეს იმამმა შაქრო (მუხამედ) მეკვიმე ვუმაღლოს (მლოცველებს) მიმართა: — ღმერთმა გამოლიანებული საქართველო გვანახოს. სამშობლო გვიძლიეროს!

ლოცვის დასრულების

სოზარ სუბარი ბურიაში

ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრმა ლანჩხუთსა და ოზურგეთში ის საცხოვრებელი სახლები დაათვალიერა, რომლებიც უსახლკარო მოქალაქეებს მისამართული უწყობა უზრუნველყავს

„ალიონი“. გურიაში საქმიანი ვიზიტი სოზარ სუბარმა ლანჩხუთიდან დაიწყო. გურიის გუბერნატორის, ბატონ გია სალუქვაძის თანხლებით, ბატონმა სოზარ სუბარმა ქალაქ ლანჩხუთში, დუმბაძის ქუჩის №82-ში რევან მუშაბაძის, ხოლო მორჩილადის ქუჩის №35-ში არჩილ ჩხაიძის საცხოვრებელი სახლები მოინახულა, რომლებიც ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრომ ცოტა ხნის წინათ ამ მოქალაქეებს შეუძინა.

ხსენებული სამინისტროს ოზურგეთში ჩამობრძანებულ დელეგაციას ქალაქ ოზურგეთის მერი ბეგლარ სიორიძე შეუერთდა. სტუმრებმა და

მასპინძლებმა, პირველ რიგში, დაათვალიერეს ქალბატონ მარინა ორმოცაძის საცხოვრებელი სახლი, რომელშიც ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრომ 20 ათასი ლარი გაიღო.

ქალბატონი მარინა ორმოცაძის თავგადასავალი მგონი მთელმა საქართველომ იცის. კარმიდამოს დამეწყვრისა და შვილის გარდაცვალების შემდეგ, 20 წელზე მეტია, რაც ეს ქალბატონი ავადმყოფ მუღღლესა და ოთხ შვილიშვილს მზრუნველობს. ამ ხნის განმავლობაში ჯანმრთელობა მასაც შეერყა ისე, რომ გულზე საოპერაციო შეიქნა. რთული ოპერაციის გადატანის მიუხე-

დავად, ფარხმალი არ დაუყრია და საწადელს მიღწია: შვილიშვილებიდან ორი უკვე სტუდენტია, ხოლო მას შემდეგ, რაც დაახლოებით ორი თვის წინათ დასახმარებლად ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს მიმართა, უწყებამაც არ დაახანა და ოზურგეთში, ვაჟა ფშაველას ქუჩის №17-ში საცხოვრებელი სახლი უზრუნველყო რთული სოციალური პრობლემების მქონე ოჯახში.

„ცოდოს ვერ ვიტყვი, წინა ხელისუფლებაც მეხმარებოდა, სახლიც მიქირავეს რამდენჯერმე, ბინის ქირასაც მიხდიდნენ, სხვა დახმარებასაც მიწევდნენ, მაგრამ რაც ბატონმა სუბარმა შეძლო, ეს

უფრო ალბათ ზღაპრის სფეროს განეკუთვნება. არ ვიცი, როგორ ვთქვა მადლობა. ორი თვეც არ დაგვიანებია და ხომ ხედავთ, ქალაქის ცენტრში, უკვე საკუთარი სახლის პატრონი ვართ. უფალი ფარავდეს ყველა ასეთ ადამიანს“, — თქვა ყურნალისტბთან საუბარში ქალბატონმა მარინა ორმოცაძემ.

მასპინძლის ინფორმაციით, პირველ რიგში, მოსაწესრიგებელია კანალიზაციის ქსელი და კიბის რიკულები, მცირე სარემონტო სამუშაოებს კი თვითონვე შეძლებენ.

„კანალიზაციის ქსელი რომ მოსაწესრიგებელია, ეზ-

გაზეთი „ალიონი“ სარეკლამო მომსახურების ტარიფები

- მე-2 მთლიანი გვერდის (648 კვ.სმ) ღირებულება 120 ლარია;
- მე-3-7 (თითოეული 810 კვ. სმ) მთლიანი გვერდებისა - 150-150 ლარი;
- 1-ლი, ფერადი გვერდი მთლიანად (810 კვ. სმ) არ იყიდება, ნახევარი გვერდის (405 კვ. მ) ღირებულება 300 ლარია;
- ბოლო, მე-8, ფერადი გვერდი მთლიანად 300 ლარი ღირს;
- შიდა შავთეთრ გვერდებზე ფერადი ბეჭდვის შემთხვევაში გვერდის საფასური 50 ლარით იზრდება.
- პოლიტიკური რეკლამის ღირებულება ორმაგია;
- მილოცვა ფერად გვერდზე 32,40 კვ. მ-ზე, სურათით - 15 ლარი;
- სამელოვიარო განცხადება - სიტყვა 20 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
- გახსენება, ნეკროლოგი - სიტყვა 15 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
- ახალი წლიდან ალიონის ფორმატი გაორმაგდა და 8 გვერდი გახდა. გამოდის ორმაგად
- საცალო ფასი: 50 თეთრი, ხელმოწერა: ერთი თვით - 2 ლარი, სამი თვით - 6 ლარი, 6 თვით -12 ლარი, ერთი წლით - 24 ლარი.

გაზეთში გამოქვეყნებული მასალების შინაარსი შეიძლება არ ემთხვეოდეს რედაქციის თვალსაზრისს. ავტორები თვითონ არიან პასუხისმგებელი ინფორმაციის სიზუსტეზე. რედაქციაში აუდიონანაწერები ინახება ორი კვირის განმავლობაში, ამ ვადის გასვლის შემდეგ პრეტენზიები აღარ მიიღება. რედაქცია ავტორებისგან არ მიიღებს სამ ხელნაწერ გვერდზე მეტ მასალას. გამოქვეყნებული მასალების გადაბეჭდვა აკრძალულია რედაქციიდან ნებართვის გაცემის გარეშე.

სარეკლამო მომსახურება
 რედაქტორი
ნუგზარ ასათიანი
 nugzarasatiani@rambler.ru
 558 499100
 საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი:
თემურ მარშანიშვილი
 tem52@mail.ru
 599 373515
 კომპიუტერული უზრუნველყოფა
გიორგი გოგოლაძე
 gia_77@mail.ru
 551 576060
 რედაქციის მისამართი: ქ. ოზურგეთი, გაბრიელ ეპისკოპოსის ქ.№3
 ტელ: 558 499 100 გაზეთი რეგისტრირებულია ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში 18. 11. 2004 №44/4-311
 გაზეთი იბეჭდება გამოცემლობა „მერიდიანში“
 მის: თბილისი, ვ. ბაგრატიონის ქ. №77

დაინყეთ ყოველი მიზნობრივი აქტიონი
 «ალიონით»

გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმდინარეობს

ალიონი. ქალაქ ოზურგეთში მიმდინარე გზების ინტენსიური სარეაბილიტაციო სამუშაოები ქალაქის მერმა, მერიის შესაბამისი სამსახურების წარმომადგენლებთან ერთად, კლდიაშვილის ქუჩაზე მიმდინარე სარეაბილიტაციო სამუშაოები მონაწილეობდა. აქ მდებარე სკვერში ფილაქნის, მწვანე გაზონისა და მესრის აღდგენა მიმდინარეობს. ოქტომბრის ბოლომდე ადგილობრივებს უკვე განახლებული და კეთილმოწყობილი სკვერი ექნებათ. პარალელურად, აქტიურ

ფაზაშია ჭავჭავაძის ქუჩაზე მრავალბინიანი სახლების ეზოების კეთილმოწყობის სამუშაოები. ორივე შემთხვევაში პროექტს შპს „ავტომატიკა“ ასრულებს. ოზურგეთის მერმა, ბეგლარ სიორიძემ ქალაქის ქუჩების მოასფალტების სამუშაოები მონაწილეობდა. ამჯერად გზის რეაბილიტაციის პროცესი ნიკოლაძის, ჭანტურიასა და გრიბოედოვის ქუჩებზე მიმდინარეობს. სამუშაოებს შპს „black sea group“ ასრულებს. აღნიშნულმა კომპანიამ ასფალტის საფარი უკვე დააგო გურამიშვილის, ფარნავაზ მეფისა და რუსთაველის ქუჩებზე. დღესდღეობით ასფალტი ისეთ ქუჩებზეც იგება, სადაც გზა ათეული წლების მანძილზე არ შეკეთებულა. გზების მოასფალტება ქალაქის მერიის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია, რომელიც მოსახლეობის მთავარი მოთხოვნა გახლდათ. ქუჩების რეაბილიტაციის სამუშაოები მომავალშიც ინტენსიურად გაგრძელდება.

მოსახლეობის თხოვნა შესრულებულია

ალიონი. გურამიშვილის ქუჩის 7-ში მდებარე კორპუსის რეაბილიტაცია დაიწყო გურამიშვილის ქუჩის 7-ში მდებარე კორპუსში სარეაბილიტაციო სამუშაოები უკვე ოთხი დღე დასრულდა. ადგილზე კორპუსის დასავლეთის ფასადის თუნუქის ფურცლით შეფუთვა, ორივე სადარბაზოს შესასვლელის გრძივი კედლის შეღებვა, წყალგამტარი და წყალშემკრები მილების დაყენება მიმდინარეობს. გამართულ შეხვედრაზე ადგილობრივებს ქალაქის მერს გამოჩნილი ყურადღებისთვის მადლობა გადაუხადეს და აღნიშნეს, რომ მათ კორპუსში კაპიტალური რეაბილიტაცია ოც წელზე მეტია, არ ჩატარებულა. შეკრებულმა მოსახლეობამ კორპუსის უკანა ფასადის რეაბილიტაციის საჭიროებაზეც ისაუბრა. ბეგლარ სიორიძე მათ აღნიშნული

საკითხის მომავალი წლის ბიუჯეტში გათვალისწინება დაპირდა. აქაურ მცხოვრებლებს ბეგლარ სიორიძე რამდენჯერმე სპეციალურად მათთვის დაგეგმილ შეხვედრებზე, ადგილზე სიტუაციის პირდაპირ შესწავლისას და ამჯერად, უკვე სამუშაოების დაწყების შემდეგ შეხვდა. პირველ შეხვედრაზე გურამიშვილის ქუჩის მცხოვრებლებმა ქალაქის მერს თანდაფინანსება შესთავაზეს, თუმცა ქალაქის მერმა რეაბილიტაციას ასპროცენტური წილით ადგილობრივი ბიუჯეტიდან 9 526 ლარით უზრუნველყოფს. სამუშაოები, რომელსაც შპს „დგო“ ასრულებს, ოქტომბრის ბოლოსთვის დასრულდება და ადგილობრივების პრობლემა, უამინდობისას საცხოვრებელი ფართების დატბორვასთან დაკავშირებით, საბოლოოდ გადაჭრება.

ომის ვეტერანები თავიანთი უფლებების დაცვაზე ზრუნავენ

ალიონი. შექმნა გურიის ვეტერანთა დაცვის კომიტეტი. ამ კომიტეტს აფხაზეთის ომის მონაწილე გენო ჭელიძე

უხელმძღვანელებს. საქართველოს ტერიტორიული ერთობისთვის მებრძოლი ვეტერანების ერთი ჯგუფი გაზეთ „ალიონში“ მოვიდა და თავიანთ უფლებებსა და პრობლემებზე გვესაუბრა. **გენო ჭელიძე:** - ჩვენი კომიტეტის უფლებების შეღის ომის ვეტერანების უფლებების დაცვაზე ვერანთა დახმარება და მათი სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობა; ვეტერანთა ჰუმანიტარული დახმარება. **- მინც რა გაცხადებთ ერთი მსგავსი ორგანიზაციის შექმნის მიზეზი?**

- საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის მებრძოლები სახელმწიფოსაგან დახმარებას იღებენ 22 ლარის ოდენობით. თუ რა თანხა ეს ლარის დღეგანდელი კურსიდან გამოძინარე, თავად მიხვდებით. მეორე - ვეტერანები არ არიან დასაქმებულნი სამსახურებში. რეგონში სულ ორი პირი იყო დასაქმებული საჯარო სამსახურში. აქედან ერთი ლანჩხუთში გაათავისუფლეს... **- რაში ხელაუთ გამოსავალს?** **-** გამოსავალს ხელისუფლების თანადგომაში ვხვდავ. ასევე შეიძლება

გვერდით კრძო ბიზნესიც დაგვიდგეს, რათა შექმნათ სამუშაო ადგილები, სასოფლო-სამეურნეო და სხვა საწარმოების სახით. მაგალითად, შექმნათ მეცხოველეობის ფერმა... **- რამდენი ვეტერანი ირიცხება ამჟამად რეგონში?** **-** რეგონში 3200-მდე ვეტერანია. ესენია როგორც აფხაზეთის და სამხრეთ-დასავლეთის ომის ვეტერანები, ასევე რუსეთ-საქართველოს ომის, აფხაზეთის სამშვიდობო მისიის მონაწილეები. ჩვენ ჩვენი წევრების უფლებებს დავიცავთ.

მცენარე - ნიადაგი - სასუქი

მიწათმოქმედების ყველა ამოცანა ითვალისწინებს მცენარის ნორმალურ კვებას, რაც განაპირობებს არა მარტო მოსავლიანობის არამედ ხარისხიანობის ზრდასაც. მცენარის კვება ნივთიერებათა ცვლის პროცესის ნაწილია და მისი სიცოცხლის საფუძველია. მცენარის განვითარების ძირითადი მიზანია ორგანული ნივთიერებების შექმნა. ადამიანები და ცხოველები იყენებენ მცენარის მიერ შექმნილ ორგანულ ნივთიერებებს, რაც მათთვის სიცოცხლის წყაროა. ამ ორგანული ნივთიერებების შექმნისთვის მცენარე ვითარდება ფესვებით ნიადაგში, მხოლოდ მიწისზედა ნაწილით ატმოსფეროში. მიწისზედა ნაწილით ფოთლებით იგი მხოლოდ ნახშირორჟანგს და მცირე რაოდენობით აზოტს ითვისებს, სხვა დანარჩენი კომპონენტების წყლის და მინერალური ნივთიერებების შეთვისება ნიადაგიდან ხდება. მცენარის შემადგენლობაში 70-მდე ელემენტია აღმოჩენილი. მცენარისათვის ყველა საჭირო ელემენტი ერთფასოვანი და შეუცვლელია. არეობის მინიმუმს კანონი, რაც ნიშნავს, რომ ერთი საკვები ელემენტის ნაკლებობა არ შეიძლება ანაზღაურდეს მეორეს სიჭარბით. სწორედ ამიტომ არ არის მიუღებელი ცალმხრივი განიყიერება, რომელსაც ძალიან ხშირად მიმართავენ ჩვენი ფერმერები.

დღეისათვის ჩვენი საზრუნავი ძირითადად საკვები ელემენტებიდან აზოტი, ფოსფორი და კალიუმი. ამ ელემენტებს მცენარე დიდი რაოდენობით ითხოვს და მათ მკროელემენტები ეწოდება, თუმცა ბოლო ხანებში შეინიშნება მცენარეების მოთხოვნა სხვა საკვები ელემენტებზეც. კრძოდ: მაგნიუმი, კალციუმი, გოგირდი, მანგანუმი, თუთია, სპილენძი და სხვა. ბევრი ამ ელემენტის შიმშილის ნიშნებიც კი შეინიშნება მცენარეებზე. თითოეულ ამ საკვები ელემენტს თავისი როლი აკისრია მცენარის ზრდა განვითარებაში. მცენარის განვითარებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს ნიადაგის არეს რეაქციას. ყველა მცენარეს გააჩნია თავისი ოპტიმალური არეს რეაქცია. ნორმალურ პირობებში იგი არ უნდა იყოს არც მჟავა და არც ტუტე. არეს რეაქცია იზომება წყალბადიონთა კონცენტრაციის პი-ის მიხედვით. ყველაზე სასურველია პი -4,5-6,5 შორის. ყოველივე ზემოთ-თქმულიდან გამომდინარე ნიადაგის ხარისხობრივი მაჩვენებლების შესწავლა, ნიადაგის ნაყოფიერების არეს რეაქციის განსაზღვრა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია მცენარის ზრდა განვითარების ასპექტში. ექსტენციის სამსახური არის სოფლის მეურნეობის ინტელექტუალური უზრუნველყოფის ფორმა. იგი XIX

საუკუნის 70 წლებში ჩამოყალიბდა ამერიკის შერთებულ შტატებში და შემდეგ მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში წარმატებით ფუნქციონირებს. შესაბამისად 1964 წელს საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შეიქმნა აგროქიმიური სამსახური, რომლის მომსახურების სფეროს შეადგენდა ნიადაგი, სასუქი და მცენარე. ამ სამსახურის ერთ-ერთ რეგონს წარმოადგენს ადამ ბერიძის სახელობის ნიადაგისა და სურსათის დიფენსტიკური ცენტრი „ანასეული“, რომელიც მომსახურებას უწევდა და უწყვეტ საქართველოს სოფლის მეურნეობის დარგში დასაქმებულ საწარმოებს და ფერმერებს. ცენტრ „ანასეული“-ს 50 წლის გამოცდებულმა აქვს ნიადაგების გამოკვლევის, ხარისხობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრის, ნიადაგის დაცვის, ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების, სასუქებისა და სხვა აგროქიმიკატების რაციონალურად გამოყენების მეცნიერულად დასაბუთებული რეკომენდაციების შემუშავების კონკრეტული ნაკვეთისათვის. მას აქვს ჩატარებული ნიადაგების გამოკვლევების 5 ტური, ამიტომ გააჩნია საქართველოს ნიადაგის, ხარისხობრივი მაჩვენებლების დიდი საინფორმაციო ბანკი. ცენტრ „ანასეული“-ს დიდი გამოცდილება აქვს ფერმერებთან მუშაობის და

ურთიერთობის. მონაწილეობა აქვს მიღებული მრავალ საერთაშორისო პროექტებში, გააჩნია აკრედიტებული ლაბორატორია. ცენტრი „ანასეული“ წარმოადგენს აგროქონსალტინგის სამსახურის ერთ-ერთ რეგონს თავისი საინფორმაციო ბაზით, კვალიფიკაციური კადრებით მას შეუძლია დიდი წვლილი შეიტანოს სოფლის მეურნეობის ადგილობრივი დარგში. უახლოეს პერიოდში დაგეგმილია ცენტრ „ანასეული“-ს შენობის რეკონსტრუქცია და მისი აღჭურვა უახლოესი ხელსაწყო აპარატურებით. ნიადაგი ქვეყნის სიმდიდრეა, ამიტომ მისი დაცვა ყველა ჩვენთვის მოვალეობაა, რადგან არასწორი ექსპლოატაცია იწვევს ნაყოფიერების დაცემას, ფიზიკო-ქიმიური თვისებების გაუარესებას, რაც ძალიან ხშირად შეიძლება საქართველოში უკანასკნელ წლებში, რამაც გამოიწვია მოსავლიანობათა შემცირება უმეტეს კულტურებში. „მიხედეთ მიწას, მიწა დაგაპურებთ და გაგათობთ თქვენ“ ამოთხ ილია II. **რუსუდან ტაბიძე.** სოფ. მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი, ცენტრ „ანასეული“-ს დირექტორი

სოზარ სუბარი ბურიაში

ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრმა ლანჩხუთსა და ოზურგეთში ის საცხოვრებელი სახლები დაათვალიერა, რომლებიც უსახლკარო მოქალაქეებს მისამ უწყობაში შეუქმნა

ოში შემოსვლისთანავე შეგაშინე. ვარებას, კიბეებსაც გაუკეთებთ ქალაქის მერია ხვალდანვე შეუ- რიკულებს“, – უთხრა ბეგი სიო- დგება ამ თქვენი პრობლემის მოგ- რიძემ ქალბატონ მარინას.

ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრი კმაყოფილი დარჩა დამე- ნიას ქუჩაზე აკაკი რუსიშვილი- ისთვის შექმნილი ბინითაც.

„სოფელ მერიაში ვცხოვრობ- დით, 2008 წელს შეწყვეტა მთლიანად დაგვიწვია სახლკარი. ხან სად ვაფარებდით თავს და ხან სად. მაშინდელ ხელისუფლებასაც მივმართეთ, მაგრამ თავი დიდად არავის შეუწყუხებია. 14 იანვარს სოფელში მაჟორიტარი დეპუტატი ზვიად კვაჭანტირაძე გვესტუმრა, რომელმაც ჩვენი მდგომარეობის შესახებ სამინისტროს აცნობა და ასე გავხდით ამ სახლის მეპა- ტრონები“, – მოკლედ გაგვაცნო რუსიშვილების შვიდწლიანი თავგ- ადასავალი ოჯახის დიასახლისმა.

აქვე გაირკვა, რომ ხუთსულიან ოჯახს, სადაც ერთი შშმ პირია და ერთ ბავშვს მეტყველების პრობლე- მები აქვს, საცხოვრებელი სახლის გადაცემის შემდეგ სოციალური დახმარება შეუწყვეტეს.

– დახმარებას თუ იღებთ რაიმეს? – ჰკითხა ქალბატონს გუბერნატორმა.

– სოციალურ დახმარებას ვიღებდით, მაგრამ რაც ეს ბინა შეგვიძინეს, შეგვიწყდა, – უპასუხა ქალბატონმა.

– ხვალ მობრძანდით ჩემთან, გავარკვევთ, – დააიძვრა ოჯახის დიასახლისი მხარის პირველმა პირმა.

ვიზიტის ბოლოს მინისტრმა

ძველი საავადმყოფოს ტერიტორი- აზე მოინახულა მიმდინარე სამუ- შაობები უსახლკართოთვის განკუთ- ვნილ კორპუსში. თავშესაფარი ნომბრის ბოლოს უნდა ამოქმედ- დეს, აქ 60 ოჯახს გადაეცემა საცხ- ოვრებელი ფართი სარგებლობის უფლებით.

„ანალოგიურ პრობლემას ოზუ- რეთის თემთა მუნიციპალიტეტიც წყვეტს, რომელიც სოფელ მერიაში, ყოფილი სამხედრო აეროდრომის ტერიტორიაზე კაპიტალურ რემონტს უტარებს ხუთსართულიან საცხოვრებელ კორპუსს“, – თქვა მინისტრთან საუბარში გურიის გუბერნატორმა.

სახალხო დემოსკრატიული „შემოქმედება“

თუ თემის აღმშენებლობის სა- ქმეში, საპატიო სიგელები და ფულადი ჯილდო გადასცა. „საპა- ტიო შემოქმედების“ წოდება მიენიჭათ: დამსახურებულ პედა- გოგებს ვენერა გოლიაძეს, ეთერ გარაყანიძეს, აკადემიკოს თამაზ შილაკაძეს; მუნიციპალიტეტის და- მსახურებული მოღვაწის –ლიანა ასლამაზიშვილს; ოზურგეთის მუნ- იციპალიტეტის საპატიო მოქა- ლაქის –დავით შემოქმედელს (პოე- ტი, რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდენტი).

–ეს ულამაზესი ადგილი არ- აერთი ღირსეული ქართველის მშობლიური სოფელია. გამორჩე- ეული ლანდშაფტის გამო იგი წლის ნებისმიერ სეზონზე უამრავ სტუმარს მასპინძლობს. ამიტომ გადავწყვიტეთ ალგვედინა ლამაზი ტრადიცია, რომელსაც საფუძველი

38 წლის წინ ჩაეყარა. მოვუწყვეთ ინფრასტრუქტურა და კიდევ უფრო გავაღამაზეთ აქაურობა. სურვილი გვაქვს ყველა სოფლის დღე დავაწესოთ და ყოველწლიურად დაკავილდოვოთ აქ მცხოვრები და- მსახურებული ადამიანები, – აღნიშნა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგებელმა მერაბ ჭანუყვაძემ.

–როცა ჩემს სოფელზე ვფი- ქრობ, მუდამ მასხენდება თავზ- არდამცემი გენიოსის პომეროსის ერთ-ერთი ნაწარმოების პერსონაჟი, რომ ეუბნება ოდისევს: –დასთმე სამშობლო და უკვდავებას მოგა- ნიჭებო. იმდენად შეუცვლელია სამშობლოს ხატი, რომ ოდისევსს თავისი ადგილის დედა გაასხენდა და უპასუხა: – ითაკას კვამლი მირჩევნია თქვენს უკვდავებას. როცა ჩვენს ხეობებში ჩაწოლილ რდისფერ ნისლს, კრიმანჭულივით

მიხვეულ-მოხვეულ ბილიკებსა და ჩვენი ბუხრებიდან ცისკენ აზნექელ კვამს ვუყურებ, ყველაზე მძაფრად ვგრძნობ: – რა ტკბილი ყოფილხარ, სამშობლო! ასეთი მაღალი პატი- ვისთვის მაღლობას მოვხსენებ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გა- მგებელსა და საკრებულოს ხელ- მძღვანელებს, მერაბ ჭანუყვაძესა და დავით დარჩიას, გადაწყვეტილების მიმღები საბჭოს ყველა წევრს, გაუ- მარჯოს ჩვენს დახატულ გურიას, ამ უკიდურესო სამყაროში არამიწიერი სილამაზის მქონე ერთადერთ, უფ- ლის სახელის მატარებელ სოფელ შემოქმედს – აღნიშნა თავის სამად- ლობელ სიტყვაში დავით შემო- ქმედელმა.

ლონისძიება ოზურგეთის მუნი- ციპალიტეტის კულტურის, სპორ- ტისა და ტურიზმის განვითარების სამსახურისა და აიპ „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის კულტურის, სპორტისა და ტურიზმის განვით- არების ცენტრის“ ორგანიზებით მოეწყო.

კონცერტში მონაწილეობდნენ ფოლკლორული ანსამბლები: „ია- დონი“, „შემოქმედი“, „ოცნება“, ქორეოგრაფიული ანსამბლები: „დზ- იეტი“ (ლატვიიდან), „ხენაარი“, „კოლხა“, „ურეკი“, „ბალაგარი“, ფოლ კლორის ცენტრის ვაჟთა და გოგ- ონათა ანსამბლი.

დაჯილდოების ცერემონიის შემდეგ ანსამბლ „მეტეხისა“ და თსუ „გორდელას“ კონცერტი გაიმ- ართა. ზეიმი ფეიქვერკით დასრულ- და.

ყურბან-ბაირამის დემოსკრატიული აღინიშნა

შე-მდეგ იმამმა ჯამეს ტერიტორიაზე მყოფთ წმინდა დღეს-სწაული მიუ- ლოცა და სიტყვა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოად- გილე არჩილ ფაზიშვილს გადასცა.

–დღევანდელ დღეს მივულოცავ ჩვენი მუნიციპალიტეტის ყველა მუს- ლიმს, ეს დღე ხომ არის სიყ- ვარულისა და ურთიერთდახმარების დღე. გვჯერა ერთად დგომით საერ- თო წარმატება გვექნება.

იმამმა არჩილ ფაზიშვილს ჯამეს რეკონსტრუქციის თემაზეც ესაუბრა.

– თავად ხედავთ, ჯამე დღეს- ასწაულებზე მლოცველთა ნახევარს ვერ იტევს. ამიტომ გვინდა უფრო დიდი შენობის აგება. ეს ყველაფერი კანონის ფარგლებში უნდა მოხდეს.

მლოცველებმა გაზეთ „ალიონ-

თან“ გულითკითვით აღნიშნეს, რომ დაბაში მომრავლდნენ ე.წ. „ვაჰაბიტები“, რომლებიც მათთან არც სალოცავში დადანი და ერთგვარად უპატივცემულობთ კი ეპყრობიან სხვა მუსლიმებს. ისლამი კი სიყ- ვარულის, ურთიერთდახმარების, ძმო- ბის და მეგობრობის მქადაგებელი რელიგიაა. უზანაესი ალლაჰი ყურ- ანში ბრძანებს: „რელიგიაში იძულება არ არის, გზა ჭეშმარიტებისა ნათ- ლადაა გარჩეული ცდომილისაგან“.

ეს წმინდა აიათი გვეუბნება და გვარბობს, რომ ჩვენ უნდა გვიყ- ვარდეს ერთმანეთი, განურჩევლად ეროვნებისა და რწმენისა. ჩვენ ერთმანეთს პატივი უნდა ვცეთ, თუ- ნდაც მხოლოდ იმისათვის, რომ ადამიანები ვართ.

ეს წმინდა აიათი გვეუბნება და გვარბობს, რომ ჩვენ უნდა გვიყ- ვარდეს ერთმანეთი, განურჩევლად ეროვნებისა და რწმენისა. ჩვენ ერთმანეთს პატივი უნდა ვცეთ, თუ- ნდაც მხოლოდ იმისათვის, რომ ადამიანები ვართ.

„თავისუფალი დემოკრატების“ ლიდერი ირაკლი ალასანია ოზურგეთში

ალიონი. 19 სექტემბერს, ოზურგეთს „თავისუფალი დემოკ- რატების“ ლიდერი ირაკლი ალა- სანია სტუმრობდა. მან „თავის- უფალი დემოკრატების“ ოზურგე- თის ოფისი გახსნა და წინასა- არჩევნო შეხვედრა გამართა ამომ- რჩევლებთან.

„თავისუფალი დემოკრატე- ბის“ რეგიონული ორგანიზაციის ლიდერმა თემურ სალუქვაძემ თავის სიტყვაში განაცხადა, რომ იწ- ყება დღევანდელი ხელისუფლე- ბის დემონტაჟი.

ირაკლი ალასანიამ თავის სიტყვაში ხალხს ერთობისკენ მო- უწოდა, ხოლო შემდეგ უურნა- ლისტებთან, გიგი უგულავას საქ- მესთან დაკავშირებით განაცხადა:

–ერთი მხრივ, ჩემთვის რო- გორც ადამიანისთვის, ძალიან მძი- მე სანახავი იყო ეს ყველაფერი. მეორე საკითხია ის, რომ სას- ამართლოს მიმართ საზოგადო- ებაში ნდობა დაკარგულია. პრო- კურატურა გროტესკულ მდგო- მარ-ეობაშია, ერთადერთ გამოსა- ვალს ვხედავ იმაში, რომ წავიდეს

ეს უუნარო ხელისუფლება და პოლიტიკაში მოვიდნენ ახალი ძალები. რაც ახლა ხდება ქვე- ყანაში, ეს არის პოლიტიკური კო- ლაფსი.

ყველა საქმე უნდა იყოს მიუ- კერძოებლად გამოძიებული და დამნაშავე დასჯილი. ადამიანუ- რად ეს ძალიან მძიმე სანახავი იყო, მაგრამ ყველაზე მთავარი ისაა, რომ ყველას გვაქვს უიმედობის და უპერსპექტივობის განცდა და ეს ამ ხელისუფლების ბრალია.

ფარაილან სუფრაილა

№2 09.2015

სპეციალური ჩანართი სურსათის უვნებლობის შესახებ

როგორ ვაწარმოოთ უვნებელი პროდუქცია – რჩევები ფარმერებისა და მფარველებისათვის

ნესტან ჩაბელიძე
„ახალი გაზეთი“, ქუთაისი

გზა, რომელსაც პროდუქცია მწარმოებელიდან მალაზიის, ან ბაზრის დასლაამდე გადის, სწორედ უკონტროლოა, ელემენტალურ ჰიგიენურ ნორმებს ვერ აკმაყოფილებს. შესაბამისად არ არის დაცული ტემპერატურა, გენტილაკია, სათანადოდ არ ირეცხება, სადგომში უამრავი მწერი, რომელიც შეუძლია ჯანმრთელი პროდუქტი დაასნებოვნოს.

იმისათვის, რომ ბაზარზე უსაფრთხო პროდუქტი მოხვდეს, აუცილებელია სურსათის უვნებლობის ქართული კანონმდებლობის, ევროსტანდარტების არსებული მოთხოვნების და სამომავლოდ დაგეგმილი ცვლილებების ნორმების დაცვა. ასოციაციების ხელშეკრულების ერთ-ერთი მოთხოვნა სწორედ პროდუქციის უსაფრთხო და სტანდარტების შესაბამისად წარმოებაა.

თავდაპირველად გვროკავშირ-საქართველოს ასოციაციების ხელშეკრულებით ნაკისრმა ვალდებულებებმა მოსახლეობაში გაურკვეველობა და შიში გამოიწვია. ფერმერთა უმეტესობა მიიჩნევდა, რომ არსებული ნორმები მათ საქმიანობას გაართულებდა, თუმცა, იმისათვის, რომ მწარმოებლებმა აუცილებელი სტანდარტების შესრულება ეტაპობრივად და მარტივად შეძლონ. მთავრობამ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან მიხედვით გვემა 2030 წლამდე პერიოდზე გაწერა.

უნდა გავიხსოვოთ, რომ ნებისმიერი პროდუქცია, რომელიც ხვდება ბაზარზე და ადამიანი მოხმარებს, უნდა იყოს უვნებელი.

რისკის შესამცირებლად საჭიროა ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება და ჰიგიენის ზოგადი წესების დაცვა.

სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში ზედამხედველობის, მონიტორინგისა და სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 25 ივნისის #173 დადგენილების შესაბამისად, ინფრასტრუქტურა მოწესრიგებული უნდა იყოს, როგორც მალაზიების

და სარეალიზაციო ობიექტებში, ასევე სოფლად არსებულ ფერმებში, რადგან ეს არის ვაჭვური პროცესი და ყველა რგოლი შესაბამის დაცვას მოითხოვს.

რაც შეეხება მწარმებს, ის უნდა დარეგისტრირდეს სურსათის მწარმოებელ ბიზნესოპერატორად, რის შემდგომ, იგი მიიღებს ბიზნესოპერატორის სტატუსს.

სურსათის წარმოებისას უნდა დაცული იყოს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული სურსათის უვნებლობის მოთხოვნები: წარმოების, გადამამუშავების და დისტრიბუციის ეტაპებზე. ასევე წარმოებულ სურსათს ვაჭვით ეტიკეტი, სადაც მითითებული იქნება პროდუქციის შემადგენლობა და ვადები.

ეს მოთხოვნები 2020 წლის 1 იანვრამდე არ გაერცვლება სურსათის მწარმოებელ ფიზიკურ პირებზე, თუმცა კანონის მოთხოვნათა შესრულება სავალდებულოა სარეალიზაციო პუნქტებისათვის.

თუ პირი სტაბილურად აწვდის ობიექტს პროდუქციას, ეს არის წარმოება და შესაბამისად, მასზე პირდაპირ ვრცელდება ჰიგიენის მოთხოვნები. ჰიგიენის ნორმების დაცვა ეხება როგორც შენობას, სადაც პროდუქციის წარმოება ხდება, ასევე მის ტექნიკურ აღჭურვას, ტექნოლოგიურ პროცესებს, პერსონალს, მის ჰიგიენას, ეტიკეტირებას, დაფასებასა და ტრანსპორტირებას, რადგან შესაძლოა პროდუქცია ტრანსპორტირების დროს დაბინძურდეს. ასევე აუცილებელია საწარმოში დასაქმებულთა მდგომარეობის შემოწმებაც.

თუ გვინდა სისტემატიურად აწვდის პროდუქციას ბაზარს, მას შეუძლია წარმოებული სურსათი ლაბორატორიულად შემოწმოს, რადგან თავიდან აიცილოს რისკები და გახდეს უსაფრთხო პროდუქციის მწარმოებელი.

HACCP-ის დანერგვა ამჟამად სავალდებულოა, თუ ბიზნესოპერატორი წარმოადგენს სასაკლავოს, ანდა ახორციელებს ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას. სტანდარტის დაცვა სავალდებულოა წვრილი ფერმერებისთვის, თუმცა სურსათის უვნებლობის უფრო მაღალი

სტანდარტის მისაღწევად, კანონი გარკვეულ დროს იძლევა.

წვრილი მწარმოებლებისათვის ერთ-ერთი ეფექტური გზა კოოპერატივის ჩამოყალიბებაა, რომლის წევრებიც თავად მოახდენენ პროდუქციის რეალიზაციას.

სურსათის სახეობაზე და შემოწმების მიზანზე დამოკიდებულებით სურსათი შესაძლოა გამოკვლეული იქნას შესაბამისი ტექნიკური რეგულაციებით და/ან საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2001 წლის 16 აგვისტოს ბრძანებით გათვალისწინებულ პარამეტრებზე. ლაბორატორიები, სადაც შესაძლებელია პროდუქციის შემოწმება, საქართველოს თითქმის ყველა დიდ ქალაქში არსებობს. ამასთან, მუშაობს კერძო ლაბორატორიებიც.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ხშირი იყო შემთხვევა, როდესაც ტრანსპორტირება ხდებოდა პროდუქციის დაბინძურების მიზეზით. ცხოველების დაკვლა და დამუშავება სოფლებში არაპიენური პირობებში ხდებოდა, თუმცა სასაკლავოების შემოღებამ ხორცის დამუშავების პროცესი ცივილურ ჩარჩოში მოაქცია, თუმცა სასაკლავოების საკითხმა თავდაპირველად რიგი უკმაყოფილება გამოიწვია. ხორცის მალაზიის მეტაბოლიტები თვლიდნენ, რომ პირუტყვის სასაკლავო ტრანსპორტირება და დაკვლის ხარჯები ხორცზე ფასის მატებას გამოიწვევდა. თუმცა უნდა გვახსოვდეს, რომ სასაკლავოებზე პირუტყვის დაკვლა ეს არის მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც ერთ-ერთი ძირითადი რგოლია უვნებელი ხორც-პროდუქტების საწარმოებლად.

იმისათვის რომ სტაბილურად აწარმოო უვნებელი სურსათი, უნდა წარმართო წარმოების, გადამამუშავების და დისტრიბუციის ეტაპები საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ შესაბამის პირობებში. ამ პირობების უზრუნველყოფა, მოიცავს გარკვეულ დანახარჯებს, შესაბამისად, შესაძლოა, მას ფასების მატებაც მოყვას, თუმცა უნდა გვახსოვდეს, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი ყველა პროცესის დაცვა ადამიანთა ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებას ემსახურება.

ინტერვიუ

დარღვევის შემთხვევაში, მომხარაბელმა თვალის არ უნდა დახუჭოს

მოწოდება თუ არა პროდუქტები, რომელიც სუპერმარკეტებსა და ბაზრებში იყიდება. რა მექანიზმები მოქმედებს მათი ვარგისიანობის დაცვის, შენახვის, ტრანსპორტირებისა და ჰიგიენური ნორმების დასაცავად. ამ მნიშვნელოვან საკითხებზე სურსათის ეროვნული სააგენტოს სურსათის დეპარტამენტის უფროსი პანა სოხაძე საუბრობს.

ნიმუ ბეჟაური, გაზეთი „დღისგორაკი“

– რა ახალი რეგულაციები ამოქმედდა სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ და სურსათის რომელ სახეობებს შეეხება?

– სურსათის უვნებლობის კონტროლის ფორმა მთლიანად მოცვლებული და, პრაქტიკულად, შეჩერებული იყო. 2012 წლიდან

კონტროლი აქტიურ ფაზაში შევიდა და ახლა სურსათის ეროვნული სააგენტო სახელმწიფო კონტროლს დასავლური კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებს.

– რა უნდა იცოდეს მომხარებელმა ახალი რეგულაციების შესახებ?

– მხოლოდ მიმდინარე წელს არაერთი რეგულაცია ამოქმედდა, რომელიც მომხარებლის უფლებების დაცვისკენ არის მიმართული. მაგალითისთვის რამდენიმე მათგანზე გავამახვილებ ყურადღებას: ივლისიდან ძალაში შევიდა საქართველოს მთავრობის დადგენილება თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგულაციის დამტკიცების თაობაზე, რომელიც ადგენს მოთხოვნებს ნატურალური თაფლის მიმართ და აწესრიგებს ბიზნესოპერატორის მიერ თაფლის წარმოებისა და ბაზარზე განთავსების საკითხებს.

(გაგრძელება მომდევნო გვ.)

საქართველოს ინფორმაციის მწარმოებლებისთვის

HACCP - საფრთხის ანალიზი და კრიტიკული საკონტროლო წერტილები - მეთოდი გამოყენება მთელი მსოფლიოს მასშტაბით სურსათის წარმოებაში

რა არის HACCP?

HACCP-ს პრინციპები, რომელიც შემუშავებულია ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციისა (WHO) და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (UNFAO) Codex Alimentarius კომისიის მიერ მოითხოვს, რომ საფრთხეებისა და რისკების ანალიზის სისტემური მიდგომის გზით, ორგანიზაციამ ჩამოაყალიბოს შედეგიანი სურსათის უვნებლობის სისტემა. სურსათის და ფარმაცევტული წარმოების უვნებლობის სისტემაში საფრთხეებისა და რისკების ანალიზის სისტემური მიდგომა უფრო მეტად მიმართულია ფიზიკური, ქიმიური და ბიოლოგიური საფრთხეების წარმოქმნის წყაროების პრევენციის უზრუნველყოფაზე, ვიდრე საბოლოო პროდუქტის კონტროლზე.

სტანდარტი გამოიყენება სურსათის წარმოებაში სურსათის უვნებლობის უზრუნველყოფად პოტენციური საფრთხეების იდენტიფიკაციის მიზნით, რათა შეამციროდეს ან აღმოფხვრას საფრთხის წარმოშობის რისკი იმ მნიშვნელოვან ეტაპებზე, რომლებსაც ვუწოდებთ კრიტიკულ საკონტროლო წერტილებს (CCP's). სისტემა გამოიყენება სურსათის წარმოების და მომზადების ნებისმიერ ეტაპზე. გის შეუძლია გამოიყენოს

HACCP?

HACCP-ს გამოყენება შეუძლია ნებისმიერ ორგანიზაციას, რომელიც მონაწილეობს სურსათის და ფარმაცევტული ნაწარმის მიწოდების ვაჭვში.

HACCP-ს უპირატესობები:

- ვალდებულება - სასურსათო ვაჭვში მონაწილე კომპანიებმა უფრო მკაფიოდ უნდა შეძლონ შედეგიანი HACCP-ს სისტემის დემონსტრირება. გარდა ამისა, სურსათის უვნებლობის უზრუნველყოფად ოფიციალური მიდგომის ვალდებულების აღება დაგეგმარებათ წარმო- არიხთ თქვენი ვალდებულება საკანონმდებლო მოთხოვნებთან მიმართებაში, რადგან ეროვნული კანონმდებლობა მოითხოვს HACCP სისტემას.
- ნდობა - თქვენი კლიენტებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისა, რომლებიც ხედავენ სურსათის უვნებლობის მიმართ თქვენს სერიოზულ მიდგომას.
- კომპეტენტურობა - თქვენს კონკურენტებთან შედარებით თქვენ გახდებით გამორჩეული, რაც საშუალებას მოგცემთ გახდეთ სანდო მიწოდებელი.
- წყარო: Iso Consulting / სურსათის გლობალური სტანდარტის მიხედვით.

ფაჩილან სუფრაელა

სპეციალური ჩანართი სურსათის უვნებლობის შესახებ

როგორ ავიცილოთ საქონლისგან გადადები დაავადებები

მსხვილფეხა თუ წვრილფეხა საქონლიდან ადამიანზე გადადები დაავადებათა ჩამონათვალი საკმაოდ მრავალრიცხოვანია. დაავადება ადამიანს დასნებოვნებული პირუტყვის რძისა და ხორცის მიღებით გადაეცემა. მსგავსი შემთხვევების თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია ცხოველთა დროული ვაქცინაცია და კონტროლი.

ეკა ბარამიძე, ბაზეთი „ბათუმელი“.

ბრუცელოზი, ჯილეხი, ტუბერკულოზი, მუცლის ტიფი, პარატიფი, დიზენტერია, სტრეპტოკოკური ანგინა, ლეპტოსპირიზი, თურქული, ცისტერიკოზი, ყირიმ-კონგოს ცხელება - ეს იმ დაავადებების მცირე ჩამონათვალია, რომლებიც ადამიანს დაავადებული საქონლის ხორცისა და რძის პროდუქტების მიღებით გადაეცემა.

სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამით უფასო ვაქცინაციას თურქულზე, ჯილეხზე, ცოფზე, ცხვრისა და თხის ყვავილასა და ნოდულარული დერმატიტიზე ატარებს. რაც შეეხება ისეთ საშიშ დაავადებებს, როგორიცაა ბრუცელოზი და ტუბერკულოზი, სახელმწიფო პროგრამები ამ დაავადებებზე არ ვრცელდება. მეტიც, საქონლის ტუბერკულოზთან დაკავშირებით მსხვილფეხა თუ წვრილფეხა საქონლის გამოკვლევა ბოლო რამდენიმე წელია არ ჩატარებულა. მსხვილფეხა საქონელში ბრუ-

ცელოზის გამოსავლენად კვლევა, გასულ წელს ჩატარდა. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტოს ანგარიშის მიხედვით, ბრუცელოზის რუტინული მონიტორინგის ფარგლებში ბრუცელოზზე გამოკვლეულია 133 825 სული მსხვილფეხა საქონელი, დაავადებული აღმოჩნდა 2903 სული. ოფიციალური მონაცემებით, საკარტინო დაავადება საქართველოს ყველა რეგიონშია გამოვლენილი.

ბრუცელოზის სწორი დიაგნოზი მხოლოდ ლაბორატორიული კვლევით არის შესაძლებელი, დაავადების ლიკვიდაციისთვის კი პრევენციული ღონისძიებების გატარება და ვაქცინაცია აუცილებელია. ვეტერინარების თქმით, ამ დაავადებასთან ბრძოლა კომპლექსურ მიდგომას მოითხოვს, შესაბამისად, ცხოველთა სრულყოფილი გამოკვლევები ძალიან მნიშვნელოვანია. დაავადების თავიდან ასაცილებლად საქართველოში პირუტყვის ვაქცინაცია არ უტარდება, მეტიც, ვაქცინა საქართველოში არ იყიდება.

ბრუცელოზის წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგიული გეგმა

სახელმწიფო წელს შემოშვავა. დოკუმენტს ხელი 2015 წლის თებერვალში სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნოდარ კერესელიძემ, სურსათის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელმა შაზა დოლოძემ და ვაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის FAO-ს წარმომადგენელმა საქართველოში რაი მუნდიელემ მოაწერეს. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარიის დეპარტამენტის უფროსის, ვამბულ მალაკელიძის თქმით, სტრატეგიულ გეგმაში გაწერილია ბრუცელოზთან ბრძოლის მექანიზმები. „მოიაზრება კომპლექსური ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელების მექანიზმი, ვაქცინის შერჩევა, რომელიც აპრობირებულია ევროპისა და მოწინავე ქვეყნებში“ - ამბობს ვამბულ მალაკელიძე.

„ასოციაცია მომავლის ფერმერის“ მთავარი ვეტერინარი და ბიოლოგის დოქტორი მიხეილ ქიჭუაძე ბრუცელოზისგან დასაცავად მოსახლეობას ურჩევს პასტერიზებული რძე მიირთვან, ოჯახის პირობებში ყველის დამზადებისას

კი, რძის ამოსვლიდან 15 წუთით უნდა ხარშონ. მისი თქმით, ყველაზე უსაფრთხო სულგუნია, ყველის დანარჩენ სახეობაში კი დაავადების რისკი მაღალია. ვეტერინარი აქვე გვიჩვენებს, რომ ხორცი კარგად მოვხარშოთ.

მიხეილ ქიჭუაძეს თქმით, ადამიანში ბრუცელოზი შემდეგი სიმპტომებით ვლინდება: „ბრუცელოზს ახასიათებს ცხელება, ტემპერატურა აღწევს 40-41 გრადუსს, შეიძლება ეს სიმპტომები გაგრძელდეს 7-10 დღე. აღინიშნება ადინამია, უძილობა, გაღვიანებადობა, ბოფვა, ტაქიკარდია, ხუთვა, აირების დაგროვება ნაწლავებში, ძლიერი ოფლიანობა დაფარათის მწვავე ფორმა. დაავადებას ასევე ახასიათებს ცალკეული კუნთებისა და სახსრების ტკივილი და ნევროზი. ბრუცელოზიანი დედაების შეიძლება შეიძლება გამოყვეთ თანდაყოლილი სიმპტომები და ნერვულ-ფსიქოლოგიური აშლილობა. ზიანდება უღენთა, ღვიძლი, საშვილოსნო, სარძევე და სათესლე ჯირკვლები. ეს ფორმა შეიძლება მიმდინარეობდეს მცირედი გამოვლინებებით 1-2 წელიც კი“.

მსხვილფეხა თუ წვრილფეხა საქონლიდან ადამიანზე გადადები დაავადებები საშიში დაავადებაა ასევე ჯილეხი, ანუ ციმბირის წყლული. საქონლის სხეულში მოხვედრილი ჯილეხის ბაცილა იმდენად სწრაფად ვითარდება, რომ 2-3 დღეში, ან რამდენიმე საათში მას კლავს. ადამიანი ჯილეხით დაავადებულ ცხოველთან კონტაქტით ან დაავადებული საქონლის ხორცის მიღებით ავადდება. ასევე შეიძლება დაავადდეს საქონლის ტყავის ქურტისგანაც.

მიხეილ ქიჭუაძე ჯილეხის გამოვლენის შემთხვევებში, ფერმერებს ურჩევს ვეტერინარებს მიმართონ, მოულოდნელად დავარდნილ საქონელს კი ხელით არ შეეხონ. სპეციალისტი აქვე იმსააც აღნიშნავს, რომ ნებისმიერი ადგილი, სადაც ჯილეხით დაავადებული ცხოველი ან მისი რომელიმე ნაწილი მოხდება, სათანადო დამუშავების გარეშე დაავადების კერად და ადამიანისთვის საშიშ ზონად მიიჩნევა. თუ საქონელი ჯილეხით დაიღუპება, მისი დამარხვა არ შეიძლება.

დარღვევის შემთხვევაში, მოხმარებელმა თვალი არ უნდა დახუროს

(დასაწყისი პირველი ვაერდზე)

პირველი აგვისტოდან ამოქმედდა რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი, რომლის მიზანია, რძის შემცველი პროდუქტის წარმოების, გადამამუშავების, დისტრიბუციის ეტაპებზე რეგულირების ერთიანი პრინციპების განსაზღვრა და მოხმარებლის უფლებების დაცვა.

ძალაში შევიდა სურსათისა და ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენმოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების წესიც.

პირველი სექტემბრიდან ამოქმედდება ხორბლის ფქვილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტიც, რომელიც განსაზღვრავს ხორბლის ფქვილის წარმოების, გადამამუშავების ან/და დისტრიბუციის ეტაპებზე რეგულირების ნორმებს და მიმართულია მოხმარებელთა უფლებების დაცვისათვის.

- ხშირია მოხმარებელთა უფლებების დარღვევის შემთხვევები, რა კონკრეტული მექანიზმები არსებობს მოხმარებელთა უფლებების დასაცავად?

- სურსათის ეროვნული სააგენტოს ძირითადი კურსი სწორედ მოხმარებელთა დაცვაზეა ორიენტირებული. მოხმარებელს ინფორმაცია უნდა ჰქონდეს იმ პროდუქტების უვნებლობის შესახებ, რომელიც სამომხმარებლო ბაზარზეა განლაგებული. აუცილებელი პირობაა, სურსათი იყოს უვნებელი. ეტიკეტზე სრულად უნდა იყოს და-

ტანილი ინფორმაცია წარმოებლის, პროდუქტის შემადგენლობის, დამზადების თარიღის, სარეალიზაციო ვადის, მისი დამუშავების ფორმის, კვებითი ღირებულების შესახებ, რა განსაკუთრებული თავისებურებით ხასიათდება. ერთი სიტყვით, კანონმდებლობით განსაზღვრულია, რა ინფორმაცია უნდა იყოს ეტიკეტზე. ამასთან, ინფორმაცია აუცილებლად ქართულ ენაზე უნდა იყოს განთავსებული.

- რამდენად ინტენსიურად ხორციელდება სურსათის უვნებლობის კონტროლი რეგიონებში და არის თუ არა ის ეფექტური?

- რეგიონებში კონტროლის შემდეგად გამოვლენილი დარღვევები და, შესაბამისად, დარიცხული ჯარიმების მოცულობა საკმაოდ დიდია, მაგრამ ეს საქმე ვერ შეგვის მთავარია სამეწარმეო კულტურის ამაღლება. რეალიზაციის დონეზე საკმაოდ დიდ ვაგლენას ახდენს სამომხმარებლო კულტურა. თვით არანაირ პრობლემაზე არ უნდა დახუჭო, რათა შემდგომში შესაძლებელი გახდეს მისი გამოსწორება. მოხმარებლის მონაწილეობა აუცილებელი ბერკეტია კონტროლის ეფექტურობისათვის.

- ხშირად ხორცი ღია ცის ქვეშ, ქუჩაში იყიდება, რაც დიდი საფრხის მატარებელია, რა ღონისძიებები მიმართავენ პრობლემის გადასაჭრელად?

- ხორცის ღია ცის ქვეშ, ქუჩაში გაყიდვა კანონით აკრძალულია.

სააგენტო კი აკრძალულ საქმიანობას ვერ გააკონტროლებს, თუმცა აქტიურად ვმუშაობთ მუნიციპალიტეტებთან, გუბერნიებთან, შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან, რათა აღიკვეთოს ამ სახის ქმედებები.

ჩვენი ზედამხედველობა როგორც პირუტყვის დაკვლის წინ, ასევე დაკვლის შემდეგ და სასაკულაოდან სარეალიზაციო პუნქტამდე მიტანისას ხორციელდება, ასეთ შემთხვევაში, დაცულია პიციენტური პირობები. ამავე დროს დაკვლულ ტან-ხორცზე დასმული უნდა იყოს ვეტერინარული ბეჭედი.

- HACCP პროგრამის თაობაზე რას გვგეტყვით, რამდენად მზად არიან გლეხური მეურნეობები ბიზნეს ოპერატორებთან ერთად დაიცვან წარმოების სტანდარტი?

- HACCP საწარმოს დონეზეა შესასრულებელი და პირველად წარმოებას არ ეხება. საქართველოში მის დანერგვას ეჭვის თვლით უყურებენ, მაგრამ წარმოებისთვის საკმაოდ ეფექტურია, ვინაიდან ის ამცირებს როგორც საწარმოო, ისე ბიზნეს ხარჯებს. ამავე დროს აადვილებს სახელმწიფო კონტროლსაც. რაც შეეხება გლეხურ მეურნეობებს, პროდუქტა მათ შეუძლიათ ჩაბარონ ჩვეულებრივად, თუმცა უნდა დაიცვან გარკვეული პირობები. მათ მიერ დამზადებულ პროდუქტებზე უნდა იყოს ეტიკეტი, სადაც აღნიშნული იქნება პროდუქტის დამზადების თარიღი, ვარგისიანობა, შენახვის ვადა და სხვა.

ხიანჭულები ხარხათის უვნებლობის ხაზითხმა

აბიკატირების წესმა მოხმარებლის გამოცოცხლება გამოიწვია

მარინე ჩიხლაძე, ბაზეთი „პურია NEWS“

გურიაში შემოწმებული 95 სასურსათო ობიექტიდან, დარღვევა სამ მათგანში გამოვლინდა.

მას შემდეგ, რაც ძალაში შევიდა მთავრობის დადგენილება რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე, გამკაცრდა კონტროლი ტექნიკური რეგლამენტით რეგულირებად პროდუქტებზე.

ტექნიკური რეგლამენტი ადგენს პროდუქტის და წარმოების პროცესში უსაფრთხოების უვნებლობის ძირითად პარამეტრებს. როგორცაა სურსათის ქიმიური თუ მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლები, საწარმოს სანიტარული მოწყობის წესი, თვით ეტიკეტირების საკითხი.

გურიის რეგიონში ორი აგვისტოდან სეს-ის რეგიონული სამსახურის მიერ დაიწყო სურსათის სარეალიზაციო ობიექტების შემოწმება.

დაცულია თუ არა ეტიკეტირების წესი, ხომ არ ყიდვიან დადავა-

სულ პროდუქტს, შეესაბამება თუ არა სანიტარულ-ჰიგიენური პირობები ნორმით განსაზღვრულს. საკურორტო სეზონის დროს მთელი ძალისხმევა ზღვისა თუ მთის კურორტებისკენაა მიმართული. როგორც სურსათის ეროვნული სააგენტოს რეგიონულ სამსახურში გვითხრეს, შემოწმებული 95 სასურსათო ობიექტიდან, სამ მათგანში გამოვლინდა დარღვევა. ერთი იყო გადავასული პროდუქტის, ხოლო ორი ეტიკეტირების წესის დარღვევა.

სურსათის უვნებლობის საკითხზე აქტიურმა მუშაობამ, ეტიკეტირების წესმა და, ზოგადად, სიახლეების დანერგვის პროცესმა, მოხმარებლის გამოცოცხლება გამოიწვია. მოქალაქეები სულ უფრო აქტიურად კითხულობენ ეტიკეტს, აკვირდებიან პროდუქტს, არის თუ არა ხარისხიანი, ხომ არ არის ვადაგასული, - აცხადებენ ოზურგეთის სავაჭრო ცენტრ „მოდერნი“.

ანონსი ნაიითხმეთ მომავალ ნომერში

რა დარღვევები დაფიქსირდა სასაქონლო წყალში ახალციხისა და ადიგანის მუნიციპალიტეტში

ახალციხის მოხმარებელთა დახმარების ცენტრმა ახალციხისა და ადიგანის მუნიციპალიტეტებში აგვისტოსა და სექტემბერში სასაქონლო წყლის 13 ნიმუში აიღო. აქედან 5-ში დარღვევა

დაფიქსირდა. ერთ შემთხვევაში კი დარღვევა განმეორებითაც აღმოჩნდა. სურსათის ცხელი ხაზი: 551 555 267 www.mkidveli.ge

გვერდი მოხმარებელია ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდის დაფინანსებით, ევროკავშირისა და შედეგთის საერთაშორისო განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს გრანტების ფარგლებში. მასალის შინაარსზე პასუხისმგებელი არიან ავტორები. სტატიები არ გამოვლენიან ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდის, ევროკავშირისა და შედეგთის საერთაშორისო განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს ოფიციალურ პოზიციებს.

100 მეცნიერი, რომელმაც შეცვალა მსოფლიო

ჯონ ბალზინის წიგნიდან „ქვანტური ნახტომი“

ლუი დე ბროლი (1892-1987). 1913 წელს ბროლი დაამთავრა სწავლა. 1914 წელს ჩაირიცხა საფრანგეთის არმიაში, სადაც 1918 წლამდე, ომის დამთავრებამდე მუშაობდა. 1924 წელს პარიზის უნივერსიტეტის მეცნიერებათა ფაკულტეტზე წამოაყენა თეზისი „კვლევები კვანტური თეორიის შესახებ“. 1927 წელს წარმოადგინა ელექტრონებისა და სხვა სუბატომური ნაწილაკების ტალღისებური პრინციპები. 1929 წელს სუბატომური ნაწილაკების

კვლევისათვის მიიღო ნობელის პრემია ფიზიკის დარგში, ხოლო არასპეციალისტებისათვის თანამედროვე ფიზიკის სახელმძღვანელოს შექმნისათვის დე ბროლი 1952 წელს იუნესკომ კალინგის პრიზით დააჯილდოვა.

მასვე ეკუთვნის „თუ ტალღებს შეუძლიათ იმოქმედონ ნაწილაკების მსგავსად, რატომ არ შეიძლება ნაწილაკები იქცეოდნენ ტალღების მსგავსად?“

ბროლი შეძლო ეწვევებინა, რომ ელექტრონს შეუძლია იმოქმედოს ტალღის სახით და მისი გამოთვლა შესაძლებელია პლანკის კონსტანტის გაყოფით ელექტრონის სიჩქარეზე მოცემულ მომენტში. მიუხედავად იმისა, რომ ეს წინადადება ძალზე თეორიულად ჩანდა, ცოტა ხნის შემდეგ სავსებით მისაღები გახდა.

ენრიკო ფერმი (1901-1954). 1923 წელს ერმი სწავლობდა მაქს ბორნის ხელმძღვანელობით გოტინგენში, გერმანიაში. 1934 წელს აღმოაჩინა „ნელი ნეიტრონები“. 1938

წელს მიიღო ნობელის პრემია ფიზიკაში. 1942 წელს მიაღწია ხელოვნურ ჯაჭვურ რეაქციას.

მის მიერ მრავალჯერ ჩატარებული ექსპერიმენტების ჩატარების შემდეგ - ყველაზე დიდი შიში გამართლდა - ურანი-235 იზოტოპის ჯაჭვური რეაქცია ატომური ბომბის შექმნის საშუალებას იძლეოდა. ფერმი ჩართეს „მანჰეტენის პროექტში“, რათა აშშ-ს გერმანელებზე ადრე დაემზადებინა ატომური ბომბი. ჩიკაგოში ფერმი ხელმძღვანელობდა

გუნდს, რომელიც მუშაობდა მდგრად ბირთვულ რეაქციაზე. 1942 წელს მათ შექმნეს ატომური რეაქტორი გრაფიტის ბლოკებისაგან, რომელშიც ურანი იყო მოთავსებული და ნახევარ საათში მყარი ჯაჭვური რეაქცია მიიღეს. „იტალიელი ნავიგატორი, რომელიც ახალ მსოფლიოში დაემგა“, - შენიშნა ერთ-ერთმა კომენტატორმა ფერმის მისამართით პროექტის კომიტეტში გაგზავნილ მოხსენებაში. სამ წელიწადში ეს ტექნოლოგია გამოიყენეს ატომურ ბომბში, რომელმაც დამანგრეველი ეფექტი გამოიწვია.

იტალიელი მეცნიერი ცნობილია მისი მიღწევებით ექსპერიმენტულ ფიზიკაში. ის გარდაიცვალა ავთვისებიანი სიმსივნით და დატოვა სულ სხვა მსოფლიო, ვიდრე ნახევარი საუკუნით ადრე იყო.

მოამზადა
ბურაბ ცერცვაკმა.

სპორტი

სასპორტო სკოლის პირველობაზე ბერძნულ-რომაულ ჭილაობაში

23 სექტემბერს ქ. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სასპორტო სკოლის ჭილაობის დარბაზში ჩატარდა სკოლის პირველობა ბერძნულ-რომაულ ჭილაობაში 1999-2000-2001 წლებში დაბადებულთა შორის. გამოვლინდნენ ჩემპიონები და პრიზორები, რომლებიც დაჯილდოვდნენ შესაბამისი ხარისხის სივრცეებით.

თავიანთ წონით კატეგორიებში ჩემპიონები გახდნენ: 38 კგ - გიორგი თოხაძე; 42 კგ - დათო ჩხაიძე; 46 კგ - საბა მამალაძე; 50 კგ - ნიკა აბულაძე; 54 კგ - ნიკა ირემაძე; 58 კგ - რატი წიკლაური; 63 კგ - ბაქარ წიკლაური; 69 კგ - ჯუმბერ ლომინაძე; 76 კგ - ლუკა ტატურაშვილი; 85 კგ - დათო ურუშაძე; 100 კგ - იური სირაძე.

სკანვორდი

		გოგვერდათხუთხელი							← იგავი						
	↖	ვაჟი	↘							↖			სტიქიური მოვლენა	ძილის წინ სამღერი	
		↘							ნისლი →			↘		↓	
	↖	საქათმე	უძველესი სახელმწიფო		მცირე მომის ნოსი	შხამიანი გველი →									
	↖		↘		↓				ძველებური საცხენოსნო თამაში →			↘			
		წვეულება	↖						← ბიჭო ჩობაგაურულაღ			↘			
	↖								უარყოფა			↘			
		სპილენძის ვიწროყელიანი ჭურჭელი			↑				↖			↖	ჩივორი		
↖					↖	ჩიგების ქრიაბული	ფეხებშუა ადგილი				↖	წარიალამეილი	უმიწო გლეხი	↖	
	იტალიური ტელეკომპანია		მექისის წინსაფარი →		↖				↖				ქალაქი რუსეთში		ყვავილი
			↖		↖	ერთგვარი ქსოვილი	სახელმწიფო ამიაში		აჩრდილი	↑		↖		↑	↓
			↖		←	კოლოფი, ყულაბა	ქუთაისის ძველი სახელწოდება		ანბანის 33-ე ასო	გურული სიმღერა		მამალი ცხენი	↘	ნოტი	მაიმუნი
	↖	ქალის სახელი	კარ-ფანჯრების დამამზადებელი ფირმა		↖	ნადირობის ქალღმერთი			↓	საცხენოსნო სპორტი	↖				ჭის თავზე დაღებული ზღუდე

№36-ში გამოქვეყნებული სკანვორდის პასუხები:

სურათზე - ეგნატე ნინოშვილი; ქართული ცეკვა - ბაღდადური; ტკბილი სასმელი - ლიმონათი; ჰორიზონტი - ერისონი; ქეფი - ლხინი; საგზაო ნაგებობა - ხიდი; შვედი ჩოგბურთელი - ბორგი; თეატრის ძველი სახელწოდება - სახილველი; სიარული - რონინი; საომარი მათრახი - ჩელტი; ძეხვეული - სოსისი; ძვირფასი ლითონი - ვერცხლი; სამკურნალო სითხე - ილი; ლოყა - ლაწვი; ქალაქი რაჭაში - ონი; ნორვეგიის დედაქალაქი - ოსლო; რუსი მწერალი - ბუნინი; ახალნათესი ყანა - ჯეჯილი; ხშირი ტყე - ტყერი; ... ბაღურაშვილი - ნინი; ერთგვარი კერძი - ოხმი; ნაცვალსახელი - ის; საშენი მასალა - სილა; წერილობითი თხოვნა - აჯა; ბუნებრივი წყალსაცავი - ტბა; ნატვრის ხის პერსონაჟი - გელია; წვეულება - სადილია; აბსოლუტური მონარქია - აბსოლუტიზმი; პატარა მარხილი - მანჯიკი; გურული სიმღერა - აბაღლა; მარსი (ცდომილი) - არია; ჯუჯა მცენარე - ნაგალა.

ნასაკირალის შიშაობა

(ბაბრამბა დასაწყისი №35,37)

1905 წლის 23 ოქტომბერს ბათუმში შედგა მუშათა ხალხმრავალი მიტინგი, სადაც მიღებული იქნა დადგენილება გურიაში სამხედრო წესების მოხსნის შესახებ. სოციალ-დემოკრატების ხელმძღვანელობით თბილისში ნაძალადევი შედგა მშრომელთა ხალხმრავალი მიტინგი „რადგან გურიის მოძრაობა-ნათქვამი იყო მიტინგზე მიღებულ დადგენილებაში – თავისი ხასიათით და მიზნით არაფრით არ განსხვავდება რუსეთის დანარჩენი დემოკრატიის განმანათლებლებელი მოძრაობისაგან. სახალხო მიტინგი პროტესტს აცხადებს მთავრობის იმ აგრესიული პოლიტიკისაგან, რასაც ის ხმარობს გურიის წინამძღვრად... თუ ვინცობა მთავრობა, მაინც გადაწყვეტს გურიის განადგურებას სახალხო მიტინგი აცხადებს, რომ ყველანი დღეს აქ შეკრებილი მიიღებენ ყოველგვარ ზომებს მთავრობის საწინააღმდეგოდ.“ (გაზ. „ცნობის ფურცელი“ 1905 წელი)

1905 წლის ოქტომბრის დამლევს ბაქოს ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით რკინიგზის თეატრის შენობაში მოწვეული იქნა მიტინგი გურიის ამბებთან დაკავშირებით. მიტინგს ხელმძღვანელობდა გურიის წარმომადგენელი

ხუნდაძე. მიტინგზე მიღებულ დადგენილებაში ნათქვამია: „ჩვენ მტკიცედ გვწამს, რომ გურიის დამარცხება რეაქციის ზეიმი იქნება, მისი გამარჯვება კი რუსეთის განმანათლებლებელი მოძრაობის გამარჯვება“... ამიტომ მიტინგი თანაგრძობას უცხადებს გურიის გლეხობას, საღამოს უძღვინის რსდმპ, რომლის ხელმძღვანელობითაც განაღდა რევოლუციური მოძრაობა გურიაში“ (გაზეთი „ბაკ“ რუსული გამოცემა, 161, 1905 წ.) მიტინგზე სიტყვით გამოსულმა მუშათა წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ „სომხეთის მუშათა კლასი მზად არის გურიის გლეხთა დასახმარებლად“ ოზურგეთის მაზრიდან დამსჯელი რაზმის გაყვანა მოითხოვა გარე კახეთის დელეგაციამ, რომელმაც აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით ჩამოვიდა მეფის ნაცვალთან.

გურიის დასაცავად კვლავ აღიძალდა ხმა მოწინავე ქართველმა მამულშვილებმა **დგაუბატია მფხისპაგავალ კორონცოვთან** ექვთიმე თაყაიშვილი თავის მოგონებაში გადმოგვცემს: „მთავრობამ ახლა უფრო გაძლიერებული ჯარით გაგზავნა ალიხანოვი, რომელსაც გრიანოვის კარნახით

ასეთი ინსტრუქცია მისცეს: სადგურ ნატანბიდან დაწყებული შვიდ ვერსზე ყოველმხრივ ოზურგეთამდის და შემდეგ ოზურგეთის ზემოთაც მთელი სოფლები მოესპოთ, სახლები გადაეუბათ და მცხოვრებნი დაეპატიმრებინათ. ქართველი ინტელიგენტები ხელმძღვანელები ბეთ დავით სარაჯიშვილის ბინაზე... შეიქმნა ბაასი თუ რა ზომა მიგველო, რომ გურია დაღუპვას გადაგვერჩინა. სხვა საშუალება არაფერი იყო, ხელმძღვანელმა გაგვეგზავნა დეპუტაცია და გვეთხოვა დაბრუნება ალიხანოვის რაზმისა. მიგვიღო ვორონცოვმა თავის კაბინეტში. იგი ყურადღებით უსმენდა ყველას და ბოლოს პასუხად გვითხრა... მე ახლა ჯარის დაბრუნება უკან აღარ შემიძლია. ეს ყოველად შეუძლებელია იმ ამბავის შემდეგ რაც გურიაში მოხდა. ამ პასუხის შემდეგ ნებართვის გამოთხოვნილად მე დავიწყე ლაპარაკი. მინდოდა ასე თუ ისე პასუხი გამეცა მისი გადაწყვეტილების გამო. ჩემს სიტყვაზე ვორონცოვი ცოტა ხნით დაფიქრდა და გამოგვიცხადა. „დაფიქრდები და შემდეგ გაცნობები.“ არ გასულა ერთი საათი და გვაცნობეს, რომ ვორონცოვი თანახმაა გურიაში გაგზავნოს დეპუტაცია. ილიას გაუკვირდა და გვითხრა: „ეს დიდი მიღწევაა მე არ მოველოდი ამას“... შემდეგ ჩემთან მოვიდა მეფისნაცვლის მდივანი პეტრსონი და მითხრა: „თქვენ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინეთ ვორონცოვზე. დიდი ყოყმანის შემდეგ დაგეთანხმათ და მისი მხრით მეორე დეპუტატად თქვენ ავირჩიეთ. მოვემზადეთ და ორ დღეში გურიაში უნდა წავსულიყავით. მაგრამ მოულოდნელად მოვიდა ქუთაისის გუბერნატორი სტაროსელსკი, ის წარუდგა მაშინვე ვორონცოვს და მოახსენა, რომ ოზურგეთში ყველაფერი მოაგვარა, ხალხი დაშვიდა, ინციდენტი მოხდა მაზრის უფროსის უტაქტობით. არავითარი დეპუტაცია არ არის საჭირო“

(ექვთიმე თაყაიშვილი“ რჩეული ნაშრომები, ტომი 1)
გაზა-ფშაველა და გურიის აჯანყება
აჯანყებული გურიის დამცველი გახლდათ გულანთბული ვაჟა-ფშაველა. რომელსაც აჯანყებული გურიის დასახმარებლად 200 შეიარაღებული ხევსურის ჩამოყვანა ჰქონდა განზრახული. ამის შესახებ ნინო ნაკაშიძის მოგონებებიდან ვგებულობთ: „პატრონი ვაჟა, – უთხარი მე, რომ 1905 წლის ნასაკირალის შეტაკების შემდეგ თქვენ ვლომით გურიაში დამსჯელი რაზმის წინამძღვრად საბრძოლველად ორასი შეიარაღებული ხევსურის ჩამოყვანა. – ჰო, და მერე რა – თქვა მან – მე და ჩემმა ღმერთმა ჩამოვიღოთ კიდეც და ვიბრძოლებით კიდეც, მაშინ ილია ჭავჭავაძემც აპირებდა წამოსვლას იმან შეგვავლიანა.
– მერე და მართლა, რომ ჩამოსულიყავით, როგორ გაუძლებდით დამსჯელი რაზმის ზარბაზნებს, უთუოდ დაგზოვებდნენ.
– მე და ჩემმა ღმერთმა, სჯობდა იქ მოეკლა ალიხანოვის დამსჯელი რაზმის ზარბაზნებს სამშობლოს დაკარგვისათვის შეიარაღებული მებრძოლი ილია, ვიდრე ის „მოკვდა“ წიწამურში ავანაკების ტყეში“ („მოგონებები ილია ჭავჭავაძის გარშემო“ ო.ი.მ. ფონდი საქმე 531.გვ.6) როგორც ნინო ნაკაშიძე იგონებს მას ახლო ურთიერთობა ჰქონდა ვაჟა-ფშაველასთან. 1910 წლიდან ვაჟა-ფშაველა დადიოდა, როგორც „ნაკადული“ რედაქციაში. ისე მის ოჯახშიც.
გურია აცდა განსაცდელს მეორედ. ამის შესახებ მოგზაური იუწყებოდა და აღწერდა გურიის რეალური მდგომარეობას: „გურია დღეს აცდა განსაცდელი, მთელი სამხედრო რაზმი, რამდენიმე ჯარისკაცისაგან შემდგარი, ზარბაზნებით, ტყვიის მტყორცნელთა მთელი რაოდენობით და ყოველგვარი საომარი წესის იარაღებით შეჭურვილი,

რომლის უფროსს ალიხანოვს მიწვეული ჰქონდა განსაკუთრებული უფლებები, დახვრეტა ჩამოხრჩობამდის, ნაბრძანები ჰქონდა გურიაში ყოველივე მოესპო და გაენადგურებინა, და, რომელიც უკვე დიდი ხისწრაფით მიეშურებოდა დანიშნულების ადგილისაკენ აი, ეს რაზმი, მთავრობისავე ბრძანებით ისევ უკან უნდა დაბრუნდეს რა მოხდა?... მთავრობამ კარგად იცის რომ გურიაში რევოლუციის ცეცხლი არ ჩამქრალა, ეს ცეცხლი კიდეც უფრო გაძლიერდება ჯარის უკან გამოწვევით და თუ იგი ოფიციალურად აცხადებს, რომ ჯარს უკან ვაბრუნებთ, ვინაიდან გურია უკვე დამშვიდდა, ეს სიტყვის მასალაა და მეტი არაფერი. ჯარის დაბრუნება გამოიწვია ხალხის აღშფოთებამ... გურიის განსაცდელმა ფხზე დააყენა მთელი კავკასიის მშრომელი ხალხი... ყოველ კუთხეში ელვასავით გაისმა ხმა, რომ გურიას, იმ გურიაში, რომელმაც გაბეულად აღმართა, ძმობის თანასწორობის და თავისუფლების დროშა, ამოვლეს, მოსპობას და განადგურებას უქდნა. ამ ამბების გამო ყველა ქალაქში, დაბასოფლებში მიტინგები და კრებები გაიმართა და ყველანაირი თითქმის ერთნაირ გადაწყვეტილებებს ადგებდნენ. დახმარონ გურიას... მთავრობა დარწმუნდა, რომ იგი დააღა მეტად სასიყვარულო გზას მან დაინახა, რომ გურიაში ჯარების გაგზავნით ფხზე დააყენა მთელი მშრომელი ხალხი და ეს მის სასარგებლოდ აღარ გათავებოდა. ანაირად, როგორც ხედავთ გურიას დღეს აცდა განსაცდელი, მაგრამ ეს იმას კი არ ნიშნავს, რომ რევოლუციონერი მოძრაობა და მთავრობას შორის რაიმე მორიგება მოხდარიყოს და ერთის ან მეორეს იარაღი დაეყაროს პირიქით ეს მხოლოდ დროებითი ზავია“ („მოგზაური“ №39, 6 ნოემბერი 1905 წ.)

მანანა ლომაძე
ოზურგეთის ისტორიული მუზეუმის ფონდების მთავარი მკვლელი

სსოზნა

ნატაშა ცანავას სსოზნას

27 წელი გავიდა ქალბატონი ნატაშას გარდაცვალებიდან, დიდი ტკივილიანი მონატრების და სინანულის წლები. 15 სექტემბერი ქალბატონი ნატაშას დაბადების დღეა, 80 წელი შეუსრულდება. ერთხელ კიდეც შევიკრიბეთ მისი მეგობრები და ახლობლები მის საფლავთან, მოვიფრთხილეთ დიდებული ქალბატონი, ბიოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, რომელიც სიცოცხლის უკანასკნელ წუთებამდე ემსახურებოდა და ხელმძღვანელობდა სუბტროპიკული კულტურების განვითარების საკითხებს, ჩაის, სუბტროპიკული კულტურებისა და ჩაის მეცნიერების ინსტიტუტის აგრეთვე განყოფილებაში - აზოტის ბალანსისა და ტრანსფორმაციის ლაბორატორიას.
ჩვენი ნატაშა მუდამ პირმცინარე, მოსიყვარულე, გულისხმიერი, თავაზიანი,

ტაქტიანი. სხვათა არც შეძლებულა ყოფილიყო მოსკოვში, შესანიშნავ ოჯახში დაბადებული და გაზრდილი, ლომონოსოვის სახელობის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული.
ქალბატონი ნატაშა დიდ და ნაყოფიერ მუშაობას ეწეოდა ახალგაზრდა სპეციალისტების აღზრდის, სუბტროპიკული მეცნიერების მღწევის წარმოებაში დაწინაურებისა და მისი შემდგომი განვითარებისათვის.
ლამაზად განვლო ცხოვრების გზა ქალბატონმა ნატაშამ, მის მუდგულსთან, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორ, აკადემიკოს ვალერიან ცანავასთან და ორ შესანიშნავ ვაჟიშვილთან ერთად.
მუდამ შეუსვენებლად მიმავლობდა, ერთგულად ქალბატონმა ერთხელ დაყარა ფარ-ხმალი და დაეცა, როდესაც ტრავმატიკულად დაეღუპა უფროსი შვილი, 24 წლის გოგა ცანავა. ამის შემდეგ მას დიდხანს აღარ უცოცხლია. წავიდა ჩვენგან კეთილშობილი ადამიანი, ღრმად ერუდირებული მეცნიერი, შესანიშნავი მოქალაქე და მეგობარი, სანიმუშო დედა, მუდგულე მოსიყვარულე და თბილი ბები.
თქვენი ნათელი სსოზნა, ქალბატონი ნატაშა, დიდხანს დარჩება თქვენი მეგობრების და აღზდილების გულში. უფალს შევთხოვთ, რომ ნათელში ამყვინოს თქვენი ლამაზი სული.
ანასაშვილის ინსტიტუტის პირველმთხილი.

ჩემო ხათუ! ჩემო ლაგაზო დაიკო!

მიჭირს შენზე წარსულში ლაპარაკი.
ჩვენი ძვირფასო, განუკურნებელი ტკივილი, დაგვიტოვე სევდა და მწუხარება. ყველას ენანები – უღრმესად პატიოსანო, მოკრძალებული, დაუღლელო, სხვისი ყველა სატკივარის და სიხარულის გულთან მიმტანო. როგორ მინდა, სრულყოფილად წარმოვიჩინო შენი სულიერი პორტრეტი, მაგრამ შევძლებ კი?
დაუჯერებელი მამა-შვილობა, საოცარი დედა-შვილობა, განსაკუთრებული დობა, უერთგულესი მეგობრობა, სანათესაო რჩეულობა... ყველაფერი ერთად როგორ შექმელი?! არა, თურმე, შენ ჩვეულებრივი არ იყავი. შენ განგებამ სიღამაზის აღქმის უდიდესი უნარით დაგაჯილდოვა. თვითონაც გულის გულიდან ქმნიდი სიღამაზეს. ხალხის გულწრფელი ცრემლი და თანაგრძნობა დასტურია შენი პიროვნული თვისებებისა.
ჩემო დაიკო! შენ უშენობის დიდი დაგვასვი. შენ ისეთი ტკივილი ხარ, დროსთან ერთად რომ არ იკურნება. როგორ მინდოდა, გაცემული სიბოძისა და სიყვარულის საზღაური

სიტყვის მაგიური ძალით გამოძახება; როგორ მინდოდა, სათქმელი თბილი სიტყვების ქურქში გამეხვია... ესეც ვერ შევძელი, მამატიე... უშენოდ არსებობა გვაპატიე.
ხათუ! შენ იყავი სანთელი, რომელიც თითოეულ ჩვენგანზე განუწვევლად ლოცვაში ჩაიწვი და ჩაიღვინეთ. შენ ამქვეყნიური ყველა გამოცდა ჩააბარე.
ყველა ჩვენგანის მონატრებამ, სიყვარულმა და შენთვის დანთებულმა სანთლებმა გაგინათოს გზა ცათა სასუფეველში.
შენი მამიკო.

სოფელ შე-მოქმედის საჯარო სკოლა და მეცნიერებისა და განათლების პროფკავშირის ოზურგეთის განყოფილება
იუწყებთან ამავე სკოლის პედაგოგის **ნანა მმჭავაძის** გარდაცვალებას და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

გეგლობთ, მამაო!
ადამიანი სიკეთეს უნდა თესავდეს. სწორედ ასეთი სიკეთის მთესველი გახლავთ სოფელ ბოხვაურის წმ. სოფიას სახელობის ტაძრის მოძღვარი მამა ბასილი, რომელიც ილია (ლერი) გირკელიძის რამდენიმე თვეა, სამედიცინო მედიკამენტებით ერთად, (რომელსაც ილია ყოველდღიურად საჭიროებს) დიდ სიბოძისა და სიყვარულს ჩუქნის. ამიტომაც მთელი ოჯახი მადლიერია მამა ბასილისა და მისი მრევლის.
ღმერთმა დაგლოცოთ და გაგამდიეროთ!
დიდა ბირკელიძე

ქალაქ ოზურგეთის თანამედროვე სახვითი ხელოვნების ცენტრს – სურათების გალერეას მერაბ ბერძენიშვილის სახელი მიენიჭა

შესაძლოა, ბატონი მერაბის ერთ-ერთმა შედეგმა პალე ოზურგეთში იმეჩაბუქოს

ქალაქ ოზურგეთის თანამედროვე სახვითი ხელოვნების ცენტრი – სურათების გალერეა ამერიკელთა და მსოფლიო მნიშვნელობის მოქმედების, ბატონ მერაბ ბერძენიშვილის სახელობისაა. გალერეას, რომელიც დღეს ქალაქის ერთგვარ საფინანსო ბარათს წარმოადგენს, პროფესიული მოღვაწე და გულშემატკივარი არასოდეს აკლდა, მაგრამ გასული კვირის ხუთშაბათს აქ შეკრებულმა საზოგადოებამ რაოდენობრივად და ინტელექტუალურად ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. ცენტრისათვის თანამედროვე ყველაზე დიდი გურულის სახელის მინიჭება ყველამ მოლოდინად შეაფასა. მოკლედ, 24 სექტემბერს ოზურგეთის სამხატვრო გალერეაში ბერძენიშვილისეულმა მაღალმა და ჰუმანიტარულმა ხელოვნებამ თავისი უკვლავი იზეიმა.

მოუხედავად დიდი სურვილისა, შეუძლოდ მყოფმა ბატონმა მერაბმა ამ დღეს ოზურგეთში ჩამოსვლა ვერ შეძლო. ხელოვნების წერილი კი დამსწრე საზოგადოებას მისმა მეგობარმა, აკადემიკოსმა **თამაზ შალვაძემ** გააცნო:

„... მადლობა გურის გუბერნატორსა და ქ. ოზურგეთის მერს ჩემი ხელოვნების ასე შეფასებისათვის, ჩემი დაფასებისათვის – ოზურგეთის სამხატვრო გალერეისთვის ჩემი სახელის მინიჭებისათვის, მადლობა გალერეის თავიდან, კარგ

მხატვარს ავთანდილ თავართქილაძეს, რომელსაც უდიდესი დავალი მოუძღვის ოზურგეთის გალერეის წარმატებულ ფუნქციონირებაში. ყოველივეს მიგულეთ თქვენთან...“ – წერს გურულებს გურული ხელოვანი.

ავთანდილ თავართქილაძე, ქალაქ ოზურგეთის თანამედროვე სახვითი ხელოვნების ცენტრის – სურათების გალერეის დირექტორი: „ბედნიერებაა, რომ გვეყვას ასეთი დიდი გურული, ძლიერი, არაჩვეულებრივი ხელოვანი, რომელიც გადაიკარგა ხელოვნების უკიდურეს სივრცეში ისე, რომ არასოდეს დაიკარგება. ყველაზე დიდი ბედნიერებაა, ბატონი მერაბის მიერ ჩემი გალერეისთვის ბრინჯაოში ამტკიცებული რუსთაველის ქანდაკების გადმოცემა. და თქვენ წარმოიდგინეთ, როგორი ბედნიერება იქნება თუ ბატონი მერაბის „მეჩვენებუკი“ დაიდგება ჩვენს ქალაქში. გალერეისთვის ამ დიდი მხატვრის სახელის მინიჭება კი, მოვლენასთან ერთად, თითოეული ჩვენგანის პასუხისმგებლობაა მომავალი თაობის გზამკვლევი. თქვენ იცით, რომ, სამხატვრო გალერეის გარდა, ოზურგეთში მოქმედებს სამხატვრო სკოლა. ისეთი თაობა მოდის, შემოიღია ვითარება, რომ აქედან 15-20 წელიწადში 3-4 ძალიან დიდი ხელოვანი გვეყოლება. ასე რომ,

ოზურგეთი, რა თქმა უნდა, არის ფოლკლორის ქალაქი, მაგრამ არის და იქნება სახვითი ხელოვნების ქალაქიც“.

ირაკლი ყორღანიძე, აკადემიკოსი: „... ვერ კიდევ რუსთაველის ძეგლი რომ აღიმართა დედაქალაქში, მიუღმა ქვეყანამ აღიარა მამინ ბატონი მერაბის მაღალი ხელოვნება, რომელიც მის შემდეგ, საბედნიეროდ, მიდრეკება ახალ-ახალი შედეგებით. წარმოიდგინეთ, მისი ქანდაკებები, რომ არ ამშვენებდეს საქართველოს, რამხელა სიკარიველი იქნებოდა მთელ ქვეყანაში...“

დებურ მიქაბე გენერალ-მაიორი: „... მაღლობელი ვარ უფლისა, რომ მერაბ ბერძენიშვილი მარგუნა მეობრად. ვამაყობ იმით, რომ ემონაწილეობდი მისი ძეგლების დადგმაში. ერთად გადავივლიან ამ პროცესის დროს წარმოშობილი წინააღმდეგობები. სამწუხაროდ, ამ ბუმბერაზ ხელოვანს არაერთხელ ატყინეს გული თავისი შედეგების აფეთქებითა თუ გაუთავებელი გადაადგილებებით. მე მერაბი, დადგა დრო, ყველამ ხმა ამოიღოს „დავით აღმაშენებლის“ დედაქალაქის გულში გადატანაზე, სადაც ის ადრე იმყოფებოდა...“

ვკემალ ჭკუასელი, ანსამბლ „ერისიონის“ ხელმძღვანელი, ქ. ოზურგეთის საპატო მოქალაქე: „მერაბი მსოფლიო დონის მოქანდაკეა, განუყოფელი. ერთმა ამერიკელმა ქალმა სადოქტორო დისერტაციაც კი დაიცვა თემაზე: „მერაბ ბერძენიშვილი და სივრცე“.

გია სალუქვაძე, გურის გუბერნატორი: გალერეისთვის მერაბ ბერძენიშვილის სახელის მინიჭება საპატო და საპასუხისმგებლოა. თუ საბოლოოდ „მეჩვენებუკის“ გურიაში გადმოტანა გადაწყვედა, დღეობაზე შევუდგებით სამხალისს, ადგილსაც შევადგინებთ შეგარჩეთ და მალე დავდგამთ კიდევ. მერაბ ბერძენიშვილისთან ადამიანი რომ არ გვაქვს, უნდა გამოვიგონო, კი არ უნდა ებრძოლო, ხელისუფლება უნდა ატარო. ჩვენ კარგად ვვასტოვებ ბატონი მერაბის მიერ შექმნილი მემორიალისადმი წინა ხელისუფლების მიერ ჩადენილი ვანდალური ფაქტი ქუთაისში, რასაც, სამწუხაროდ, ორი ადამიანის მსხვერპლი მოჰყვა“.

ბეგლარ სიორიძე, ქ. ოზურგეთის მერი: მინდა გამოთქვა გულწრფელი, რომ ბატონი მერაბი დღეს ვერ ესწრება ჩვენს დონისთვის. ვესაუბრე, თუ ვაძმართლობა ხელს შემეწყობს, ძალიან მინდა ამ დროს ვიყო ოზურგეთში. როგორც ჩანს, ვერ

შეძლო. მასთვის, როცა შარშან საპატო ოზურგეთელი გახდა, სიამაყით აივსო, საპატო თბილისელობაზე არანაკლებია საპატო ოზურგეთელები, – თქვა. ვიმედოვნებ, რომ ახლო მომავალში გვესტუმრება ეს მართლაც ყველაზე საამაყო საპატო ოზურგეთელი კაცი“.

ვახტანგ მამიშვილი, მხატვარი, ოზურგეთის სამხატვრო სკოლის ერთ-ერთი დამფუძნებელი: „ბატონ მერაბს ადამიანის შეცნობის საოცარი უნარი აქვს. ერთხელ, ეს იყო სამხატვრო აკადემიაში მოღვაწეობისას, ერთ-ერთ შეხვედრაზე დამაკვირდა და მითხრა, შენ გურული ჩანხარო. მისი შემოქმედება ხომ სწორედ გურული ენერჯითა და გურული ხასიათებითაა სავსე. სიამაყით შემჩიობდა მისი ყველა ნამუშევარი. თუ ის ძეგლი, ოზურგეთში დაიდგება, ეს იქნება ყველაზე დიდი საქმე“.

დონისძიების მონაწილეთათვის ყველაზე დიდი საჩუქარი აღმოჩნდა კომპოზიციურად და პოლიგრაფიულად უმაღლეს დონეზე მომზადებული ბუკლეტი „მერაბ ბერძენიშვილი“, რომლის ექსპონირებაშივე ყურადღებას იქცევს მთავრული შრიფტით აწყობილი მისი რეგალიები:

- საქართველოს სახალხო მხატვარი,
  - საბჭოთა კავშირის სახალხო მხატვარი,
  - შოთა რუსთაველის სახელობის პრემიის ლაურეატი,
  - საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი,
  - თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის პროფესორი,
  - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი,
  - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საპატო აკადემიკოსი,
  - თბილისის საპატო მოქალაქე,
  - ოზურგეთის საპატო მოქალაქე.
- ჩემი შეხვედრებით, ერთსაც დავამატებდი: მსოფლიოს საპატო მოქალაქე. აი, ვის სახელს ატარებს 2015 წლის 24 სექტემბრიდან ქალაქ ოზურგეთის თანამედროვე სახვითი ხელოვნების ცენტრი – სურათების გალერეა!!!

თემურ გარგანიშვილი

„მერცხალმა“ განახლებულ სტადიონზე პირველი მატჩი მოიგო

მეორე ტურში, საქართველოს პირველობაზე ფეხბურთში პირველი ლიგის გუნდებს შორის, ხონში მარცხის შემდეგ (0:2) „მერცხალმა“ ხონის „კოლხეთს“ უმასპინძლა. „მერცხალმა“ კარგად ჩაატარა ეს შეხვედრა და მოიგო 2:1. ოზურგეთელთაგან გოლი ნიკოლოზ ხინთიბიძემ და

ნიკა ჭკუასელმა გაიტანეს. მეორე ტურში კი „მერცხალმა“ ტყბულის „მემახტე“ მიიღო. ოზურგეთელებმა პირველი გოლი მე-7 წუთზე გაიტანეს (ზვიად ციკოლია), რომელიც 34-ე წუთზე „მემახტის“ საუკეთესო ფეხბურთელმა გიგა კვერცხელიძემ გაათანაბრა. მეორე ტაიმის დასაწყისში სტუმრები დაწინაურდნენ (ნვანკო, 53 წთ.) „მერცხალმა“ მატჩის დასასრულს შეძლო ქულის გადარჩენა. ტყბულებმა თამაშის წესი დაარღვიეს და ნიკოლოზ ხინთიბიძემ ზუსტად დაარტყა პენალტი- 2:2. მე-5 ტურში „მერცხალი“ „გაგრას“ შეხვდა. პირველი გოლი მე-12 წუთზე ოზურგეთელმა ნიკოლოზ ხინთიბიძემ გაიტანა, მაგრამ შემდეგ „მერცხალმა“ 4 გოლი გაუშვა და 1:4 დამარცხდა. „მერცხალს“ ხუთი შეხვედრის შემდეგ (ერთი მოგება, ორი ფრე, ორი წაგება) 4 ქულა აქვს და იგი გათამაშების ცხრილში მე-12 ადგილზე იმყოფება.

ავტომობილები განვადებით

ავტომობილების განვადება 6-დან 36 თვემდე 2%-ში. დახვდებით ნებისმიერი ავტომობილი ამერიკის და იაპონიის აუტომობილებიდან, ფული უფლებადუღი არ არის, მოქმედებს შიდა უპროცენტო განვადება 3 თვით + გაცვლა. გარანტიით. ტელ. 595 11 10 30; 598 47 47 03 დათო. მისამართი: ქ. ოზურგეთი, 26 მაისის ქ. №11, მმ-2 საჯარო სკოლის გვერდით.

მზა +16+27 28 სექტემბერი ორშაბათი	მზა, ღრუბალი +17+26 29 სექტემბერი სამშაბათი	მზა, ღრუბალი +16+24 30 სექტემბერი ოთხშაბათი	წვიმა +16+22 1 ოქტომბერი ხუთშაბათი	წვიმა +12+18 2 ოქტომბერი პარაკევი	წვიმა +16+22 3 ოქტომბერი შაბათი	წვიმა +12+18 4 ოქტომბერი კვირა
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

7 დღის ამინდის პროგნოზი